

گزارش تحلیلی تجارت جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین

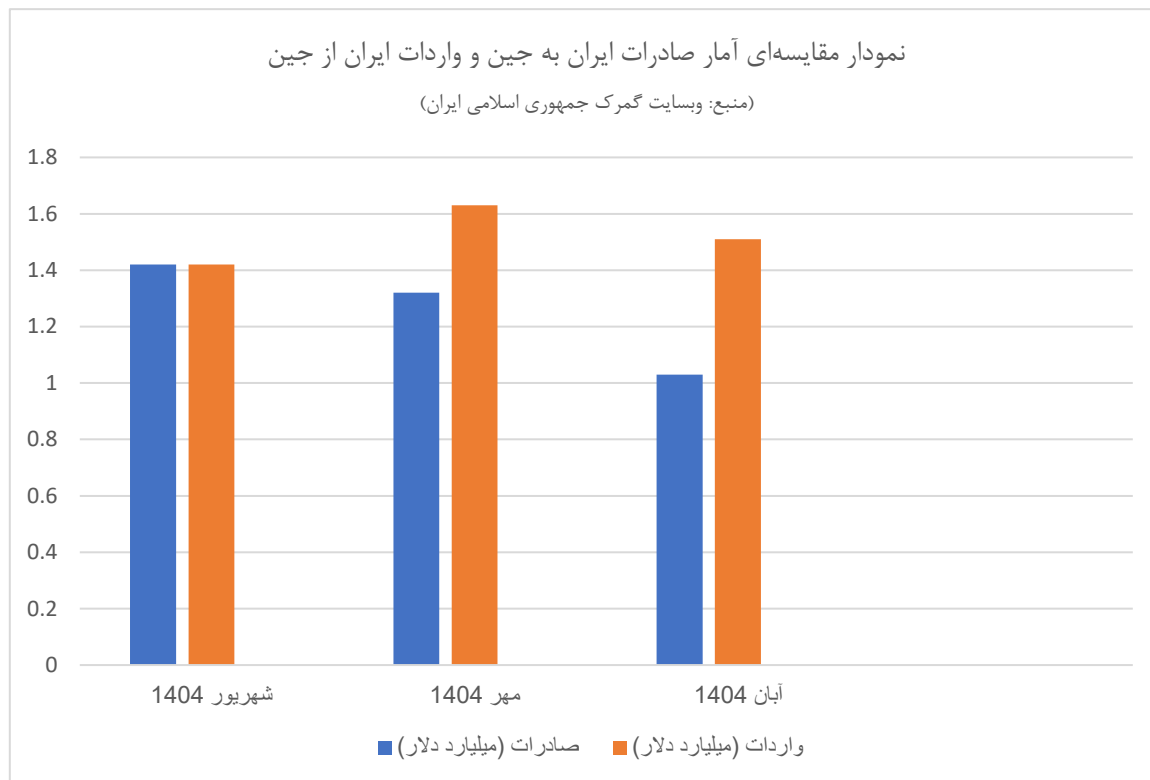
در آبان ماه سال ۱۴۰۴

تصویر کلان تجارت غیرنفتی ایران و چین در آبان ماه ۱۴۰۴

بر اساس داده‌های گمرک کشور، ارزش تجارت غیرنفتی ایران و چین در آبان ماه ۱۴۰۴ به حدود ۲/۵۴ میلیارد دلار رسیده است. از این میزان، حدود ۱/۰۳ میلیارد دلار به صادرات غیرنفتی ایران به چین و حدود ۱/۵۱ میلیارد دلار به واردات غیرنفتی ایران از چین اختصاص داشته است. این ارقام نشان می‌دهد که چین در این ماه همچنان یکی از اصلی‌ترین مقاصد صادراتی و در عین حال یکی از مهم‌ترین مبداهای وارداتی ایران در حوزه تجارت غیرنفتی بوده است.

در مقایسه با ماه مهر ۱۴۰۴، ارزش کل تجارت غیرنفتی ایران و چین در آبان ماه با کاهش نسبی همراه بوده است. در حالی که ارزش کل مبادلات دو کشور در مهرماه در سطحی بالاتر قرار داشت، در آبان کاهش هم‌زمان ارزش صادرات ایران به چین و واردات از این کشور موجب افت حجم کل تجارت شده است. این تغییر نشان می‌دهد که تجارت دوجانبه در آبان ماه تحت تأثیر نوسانات ماهانه و شرایط کوتاه‌مدت اقتصادی قرار داشته است.

از منظر حجمی، صادرات غیرنفتی ایران به چین در آبان ۱۴۰۴ حدود ۳/۹۵ میلیون تن و واردات ایران از چین حدود ۰/۴۶ میلیون تن برآورد می‌شود. مقایسه این ارقام با ماه قبل نشان می‌دهد که با وجود کاهش ارزشی مبادلات، الگوی وزنی تجارت تغییر معناداری نداشته و همچنان وزن صادرات ایران به مراتب بالاتر از واردات باقی مانده است؛ موضوعی که بیانگر تداوم تفاوت ساختاری در ماهیت کالایی دو جریان تجاری است.

کالاهای برتر صادراتی کشور به چین در آبان ۱۴۰۴

ترکیب صادرات غیرنفتی ایران به چین در ماه آبان ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که این بازار همچنان یکی از مقاصد اصلی برای کالاهای صادراتی ایران، به‌ویژه در حوزه اقلام پایه، معدنی، فلزی و محصولات پتروشیمی، محسوب می‌شود. ساختار صادرات در این ماه بیانگر تداوم نقش ایران به‌عنوان تأمین‌کننده بخشی از مواد اولیه و نهاده‌های مورد نیاز صنایع چین است.

بررسی اقلام برتر صادراتی حاکی از آن است که بخش عمده ارزش صادرات ایران به چین در آبان ۱۴۰۴ به تعداد محدودی از کالاها اختصاص داشته و تمرکز قابل‌توجهی در سبد صادراتی مشاهده می‌شود. این تمرکز، اگرچه از وجود تقاضای پایدار برای برخی اقلام حکایت دارد، اما در عین حال اهمیت تنوع‌بخشی به سبد صادراتی و کاهش وابستگی به چند قلم محدود را برجسته می‌سازد.

در مجموع، الگوی صادرات غیرنفتی ایران به چین در آبان ۱۴۰۴ تداوم ساختار ماه‌های گذشته را نشان می‌دهد؛ ساختاری که در آن کالاهای با حجم بالا و ارزش واحد پایین‌تر سهم غالب را دارند. بررسی جزئیات اقلام برتر صادراتی می‌تواند تصویری دقیق‌تر از ماهیت این جریان تجاری و تغییرات احتمالی آن در مقایسه با ماه‌های قبل ارائه دهد.

جدول ۱-۱: ۵۰ کالای برتر صادراتی کشور به چین در آبان ۱۴۰۴

ردیف	شرح کالا	حجم (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
۱	متانول	۸۶۲.۱۲	۱۸۲.۰۶
۲	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴٪	۸۶.۵۷	۸۱.۹۲
۳	سنگ آهن بهم فشرده شده و کنسانتره های آن	۸۸۸.۵۴	۷۶.۲۳
۴	کنسانتره آهن	۵۶۶.۳۵	۴۷.۴
۵	کنسانتره روی سولفیدی	۴۵.۵	۳۲.۱۲
۶	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ و بیشتر	۴۱.۳	۳۱.۳۳
۷	کنسانتره سرب سولفیدی	۶۳.۹۷	۲۳.۴۷
۸	اتیلن گلیکول (اتان دی ال)	۵۱.۰۴	۲۲.۰۵
۹	پلی اتیلن گرید بادی با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ و بیشتر	۲۱.۸۲	۱۶.۶۶
۱۰	کنسانتره مس	۱۲.۳۷	۱۳.۵۳
۱۱	سنگ آهن هماتیت دانه بندی شده	۱۲۵	۱۱.۳۹
۱۲	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیرممزوج	۱۰۹.۴۳	۱۰.۲۴
۱۳	بوتا-۱،۳-دی ان و ایزوپرن	۰.۵۸	۹.۸۵
۱۴	انواع ماهی و کوسه	۰.۸۱	۸.۴۲
۱۵	پلی اتیلن خطی با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴٪	۵.۱۳	۷.۸۸
۱۶	آمونیاک بی آب	۹۳.۴۲	۶.۷۸
۱۷	پلی پروپیلن	۱۴.۹۸	۶.۵۱
۱۸	گوگرد	۱۸۶.۵	۶.۴۳
۱۹	اوره	۴۱	۵.۹۸
۲۰	کوپلیمرهای پروپیلن	۱۳.۶۲	۵.۶۱
۲۱	کنسانتره نقره	۰.۵۲	۵.۲۲
۲۲	پلی وینیل کلراید (PVC)	۶.۱۵	۴.۸۸
۲۳	کائولن و سایر خاک های نسوز	۳۸.۹	۴.۶۳
۲۴	هیدروکسید سدیم جامد	۱۹.۷	۴.۲۱
۲۵	محصولات واسط نیکل	۲.۴۱	۳.۹۷
۲۶	پلی اتیلن ترفتالات (PET)	۸.۵۳	۳.۸۴
۲۷	آلومینا	۱۲.۶	۳.۷۱
۲۸	سایر پلیمرهای اتیلن	۶.۷۷	۳.۵۹

ردیف	شرح کالا	حجم (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
۲۹	سرباره و پسماندهای فلزی	۴۴.۵	۳.۴۱
۳۰	سایر پلی استرها	۴.۲۱	۳.۲۸
۳۱	فسفات کلسیم طبیعی	۵۱.۲	۳.۱۴
۳۲	سوربیتول	۳.۶۴	۳.۰۲
۳۳	رزین های اپوکسی	۲.۹۸	۲.۹۱
۳۴	پلی کربنات ها	۲.۴۴	۲.۷۲
۳۵	سنگ معدن آلومینیوم (بوکسیت)	۶۷.۸	۲.۶۱
۳۶	کنسانتره مولیبدن	۱.۱۲	۲.۵۵
۳۷	سایر پلیمرهای اکریلیک	۲.۰۶	۲.۴۸
۳۸	نمک صنعتی	۷۴	۲.۳۶
۳۹	بنزن	۶.۹۵	۲.۲۹
۴۰	کلرید پتاسیم	۳۳.۸	۲.۲۱
۴۱	رزین های پلی اورتان	۱.۸۸	۲.۱۵
۴۲	انواع سیمان	۹۶	۲.۰۷
۴۳	ایزوپروپانول	۲.۵۴	۱.۹۹
۴۴	سنگ معدن منگنز	۴۱.۶	۱.۹۳
۴۵	پلی استر صنعتی	۱.۷۲	۱.۸۶
۴۶	اسید بوریک	۹.۳	۱.۷۸
۴۷	بنتونیت	۲۸.۴	۱.۶۹
۴۸	اکسید روی	۳.۱۵	۱.۶۱
۴۹	زعفران آماده	۰.۳	۰.۵۳
۵۰	پسته	۰.۵	۰.۴۹
	جمع کل صادرات ایران به چین در ماه آبان	—	۱۰۳۰

بررسی اقلام برتر صادراتی کشور به چین در آبان ۱۴۰۴ نشان می دهد که سبد صادرات غیرنفتی کشور به این بازار همچنان عمدتاً متکی بر کالاهای پایه و نیمه خام بوده است. محصولاتی نظیر متانول، انواع پلی اتیلن و سایر اقلام پتروشیمی، در کنار کنسانتره های معدنی و محصولات فلزی، بیشترین سهم را در ارزش صادرات ایران به چین به خود اختصاص داده اند.

غلبه محصولات پتروشیمی و پلیمری در میان اقلام اصلی صادراتی، بیانگر تداوم تقاضای صنایع چین برای مواد اولیه و نهاده های تولیدی است. همزمان، حضور پررنگ کالاهای معدنی و فلزی از جمله سنگ آهن و کنسانتره های فلزی، جایگاه کشور را به عنوان تأمین کننده بخشی از مواد اولیه صنعتی چین تثبیت می نماید.

در مجموع، ترکیب صادرات کشور به چین در آبان ۱۴۰۴ نشان‌دهنده تمرکز بر کالاهای با حجم بالا و ارزش واحد پایین‌تر است؛ الگویی که ضمن ایجاد ثبات نسبی در جریان صادرات، اهمیت تنوع‌بخشی تدریجی به سبد صادراتی و حرکت به سمت اقلام با ارزش افزوده بالاتر را برجسته می‌سازد.

اقلام برتر وارداتی ایران از چین در آبان ۱۴۰۴

بررسی واردات غیرنفتی ایران از چین در ماه آبان ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که چین همچنان یکی از مهم‌ترین مبداهای تأمین کالاهای وارداتی کشور محسوب می‌شود. ساختار واردات در این ماه عمدتاً متشکل از کالاهای واسطه‌ای، مواد اولیه صنعتی، قطعات، ماشین‌آلات و محصولات مورد نیاز بخش‌های تولیدی و صنعتی کشور بوده است.

ترکیب اقلام وارداتی بیانگر نقش پررنگ چین در تأمین نهاده‌ها و کالاهای مورد استفاده در زنجیره‌های تولید داخل است. بخش قابل توجهی از واردات ایران از چین به کالاهایی اختصاص دارد که مستقیماً در فرآیند تولید، مونتاژ و تکمیل محصولات داخلی مورد استفاده قرار می‌گیرند و از این منظر، واردات از چین نقش پشتیبان فعالیت‌های صنعتی کشور را ایفا می‌نماید.

در مجموع، الگوی واردات ایران از چین در آبان ۱۴۰۴ نشان‌دهنده تداوم وابستگی نسبی بخش‌هایی از اقتصاد کشور به تأمین کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای از این بازار است. بررسی جزئیات اقلام برتر وارداتی می‌تواند تصویری دقیق‌تر از ماهیت این وابستگی و جهت‌گیری تقاضای وارداتی کشور ارائه دهد.

جدول ۱-۲: ۵۰ کالای برتر وارداتی ایران از چین در آبان ماه ۱۴۰۴

ردیف	شرح کالا	حجم (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
۱	سلول‌های فتوولتائیک (پنل خورشیدی)	۴۵.۲۹	۱۲۴.۱۸
۲	قطعات منفصله خودرو سواری (CKD)	۶.۶۴	۶۴.۱۶
۳	قطعات منفصله اتومبیل سواری	۴.۹۸	۶۲.۲۵
۴	قطعات و اجزای مدارهای مجتمع (IC)	۰.۲۲	۴۰.۳۹
۵	قطعات منفصله خودرو سواری تا ۱۵۰۰ سی‌سی	۲.۳۶	۳۳.۷۷
۶	قطعات منفصله خودرو سواری (سایر)	۳.۳۹	۳۲.۴۷
۷	موتورسیکلت (۲۰٪ ساخت داخل)	۳.۵۷	۲۹.۷۳
۸	کوره‌ها و تنورهای صنعتی	۰.۷۸	۲۴.۱۰
۹	الکتروود زغالی کوره	۱۲.۹۰	۲۰.۲۵

سازمان توسعه تجارت ایران
 رایزن بازرگانی ج.ا.ا. در چین
 (شانگهای)

ردیف	شرح کالا	حجم (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
۱۰	قطعات منفصله تراکتور جاده‌ای	۲.۴۵	۱۸.۴۲
۱۱	ذرت دامی	۵۸.۷۷	۱۷.۷۱
۱۲	موتورسیکلت (کمتر از ۲۰٪ ساخت داخل)	۱.۹۸	۱۶.۰۷
۱۳	ماشین‌آلات مکانیکی خاص	۰.۸۱	۱۵.۴۱
۱۴	وسایل نقلیه موتوری بالای ۱۰۰۰ سی‌سی	۰.۹۹	۱۳.۹۴
۱۵	قطعات منفصله خودرو سواری هیبریدی	۱.۴۶	۱۲.۵۸
۱۶	ماشین‌آلات صنایع فلزی	۰.۵۸	۹.۸۵
۱۷	تجهیزات کنترلی صنعتی	۰.۱۱	۷.۶۸
۱۸	قطعات ماشین‌آلات صنعتی	۰.۱۳	۶.۵۲
۱۹	تجهیزات برقی صنعتی	۰.۳۵	۶.۴۳
۲۰	قطعات الکترونیکی صنعتی	۰.۸۱	۵.۹۳
۲۱	ماشین‌آلات بسته‌بندی	۵.۱۳	۵.۸۶
۲۲	قطعات ماشین‌آلات چاپ	۰.۲۹	۵.۶۶
۲۳	پمپ‌ها و تجهیزات انتقال مایعات	۰.۵۲	۵.۵۴
۲۴	ماشین‌آلات فرآوری مواد غذایی	۱۲.۲۱	۵.۳۹
۲۵	تجهیزات ابزار دقیق	۰.۰۶	۵.۲۲
۲۶	ماشین‌آلات پلاستیک و لاستیک	۳.۸۹	۵.۱۷
۲۷	تجهیزات خطوط تولید	۱.۱۰	۵.۱۲
۲۸	قطعات خودرو باری	۰.۰۳	۴.۹۵
۲۹	تجهیزات تهویه صنعتی	۰.۱۷	۴.۹۲
۳۰	تجهیزات سردخانه‌ای	۰.۰۴	۴.۷۱
۳۱	الکتروموتور جریان مستقیم ۱۲ و ۲۴ ولت	۰.۳۵	۶.۲۳
۳۲	سلول فتوولتاییک بدون مونتاژ	۰.۲۲	۶.۱۷
۳۳	افزودنی‌های روغن روانکار	۲.۱۹	۵.۹۳
۳۴	بلبرینگ و رولبرینگ	۰.۷۳	۵.۸۶
۳۵	قطعات منفصله خودرو سواری (دیگر)	۰.۶۴	۵.۶۶
۳۶	ورق و نوار آلومینیومی آلیاژی	۱.۲۴	۵.۶۵
۳۷	خودرو هیبریدی کامل	۰.۳۰	۵.۵۴
۳۸	قطعات ماشین‌آلات راه‌سازی	۱.۲۳	۵.۳۹
۳۹	مدولاتور سیستم ترمز ABS	۰.۱۲	۵.۳۹
۴۰	ورق فولادی تخت نورد شده	۶.۲۲	۵.۲۲
۴۱	قطعات ماشین لباسشویی	۰.۸۳	۵.۱۷
۴۲	پردازشگر و کنترل‌کننده الکترونیکی	۰.۰۱	۵.۱۲

ردیف	شرح کالا	حجم (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)
۴۳	برد و مدار چاپی الکترونیکی	۰.۱۰	۴.۹۵
۴۴	قطعات ماشین آلات لاستیک سازی	۰.۳۸	۴.۹۲
۴۵	قطعات ژنراتور و موتور برق	۱.۳۰	۴.۷۱
۴۶	کمپرسورهای صنعتی	۰.۶۱	۴.۵۲
۴۷	ماشین آلات نساجی	۰.۹۴	۴.۳۲
۴۸	تجهیزات مخابراتی	۰.۳۹	۴.۱۱
۴۹	ابزار آلات صنعتی	۰.۵۱	۳.۹۹
۵۰	ماشین آلات صنایع چوب	۰.۷۲	۳.۸۵
	جمع کل واردات ایران از چین در ماه آبان	—	۱۵۱۳.۵۷

بررسی اقلام برتر وارداتی ایران از چین در ماه آبان ۱۴۰۴ نشان می دهد که ساختار واردات کشور از این مبدأ عمدتاً متکی بر کالاهای واسطه ای، سرمایه ای و تجهیزات مورد نیاز بخش های تولیدی و صنعتی بوده است. سهم بالای این گروه از کالاها بیانگر نقش چین به عنوان یکی از تأمین کنندگان اصلی نهاده ها و تجهیزات مورد استفاده در زنجیره های تولید داخل است.

مطابق جدول واردات، اقلامی نظیر سلول های فتوولتائیک (پنل خورشیدی)، قطعات منفصله خودرو (CKD) و سایر قطعات خودروی سواری، قطعات و اجزای مدارهای مجتمع (IC)، ماشین آلات صنعتی و تجهیزات و قطعات الکترونیکی در میان کالاهای با بیشترین ارزش وارداتی قرار دارند. این ترکیب کالایی نشان می دهد که بخش قابل توجهی از واردات ایران از چین در آبان ۱۴۰۴ مستقیماً در راستای تأمین نیازهای تولید، مونتاژ و توسعه ظرفیت های صنعتی کشور انجام شده است.

در عین حال، حضور گسترده انواع ماشین آلات تخصصی، تجهیزات خطوط تولید، ماشین آلات بسته بندی، تجهیزات برقی و الکترونیکی، قطعات ماشین آلات و تجهیزات صنعتی حاکی از وابستگی نسبی بخش هایی از صنعت کشور به واردات فناوری، تجهیزات و قطعات از چین است. این الگو نشان می دهد که واردات از چین در آبان ۱۴۰۴ بیش از آنکه مصرف محور باشد، ماهیتی تولیدمحور و پشتیبان فعالیت های صنعتی داشته است.

در مجموع، ترکیب واردات کشور از چین در آبان ۱۴۰۴ بیانگر تداوم نقش این کشور در تأمین کالاهای واسطه ای و سرمایه ای اقتصاد ایران است؛ الگویی که از یک سو به حفظ جریان تولید داخلی کمک می نماید و از سوی دیگر اهمیت برنامه ریزی برای ارتقای توان تولید داخل، انتقال فناوری و کاهش وابستگی بلندمدت به واردات برخی اقلام کلیدی را برجسته می سازد.

مقایسه ساختار صادرات و واردات ایران در تجارت غیرنفتی با چین (آبان ۱۴۰۴)

مقایسه شاخص‌های کلی صادرات و واردات

بررسی داده‌های تجارت غیرنفتی ایران و چین در ماه آبان ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که ساختار مبادلات دوجانبه همچنان با برتری نسبی ارزشی واردات و غلبه حجمی صادرات همراه بوده است. در این ماه، ارزش واردات غیرنفتی ایران از چین به مراتب بالاتر از ارزش صادرات غیرنفتی ایران به این کشور قرار داشته که بیانگر استمرار کسری تراز تجاری غیرنفتی به نفع چین است.

در مقابل، از منظر وزنی، صادرات غیرنفتی ایران به چین همچنان سهم غالب‌تری نسبت به واردات دارد. این اختلاف نشان می‌دهد که تفاوت ماهیت کالایی دو جریان صادرات و واردات در آبان ۱۴۰۴ نیز حفظ شده و هر یک نقش متفاوتی در ساختار تجارت دوجانبه ایفا می‌نمایند.

مقایسه ترکیب کالایی صادرات و واردات

ترکیب صادرات غیرنفتی کشور به چین در آبان ۱۴۰۴ عمدتاً متکی بر کالاهای پایه، محصولات پتروشیمی، مواد معدنی و فلزی بوده است؛ اقلامی که عمدتاً در حلقه‌های ابتدایی زنجیره ارزش قرار دارند و به‌عنوان نهاده اولیه در صنایع چین مصرف می‌شوند.

در مقابل، سبد واردات ایران از چین در این ماه عمدتاً شامل ماشین‌آلات، تجهیزات صنعتی، قطعات منفصله، تجهیزات الکترونیکی و کالاهای سرمایه‌ای و واسطه‌ای بوده است. حضور پررنگ این اقلام در فهرست وارداتی نشان می‌دهد که واردات از چین نقشی مستقیم در تأمین نیازهای تولیدی، صنعتی و زیرساختی اقتصاد کشور ایفا نموده است.

مقایسه ارزش واحد و سطح فرآوری

مقایسه ارزش واحد کالاهای مبادله‌شده نشان می‌دهد که صادرات ایران به چین در آبان ۱۴۰۴ عمدتاً شامل کالاهایی با ارزش واحد پایین و وزن بالا بوده است. این ویژگی بیانگر تمرکز صادرات ایران بر مراحل اولیه زنجیره ارزش و وابستگی بیشتر درآمدهای صادراتی به قیمت‌های جهانی مواد اولیه است.

در مقابل، واردات ایران از چین عمدتاً از کالاهایی با سطح فرآوری بالاتر و ارزش واحد بیشتر تشکیل شده است. این تفاوت ساختاری نشان‌دهنده شرایط متفاوت دو کشور در زنجیره ارزش کالاهای مبادله‌شده و ماهیت مکمل تجارت غیرنفتی کشور و چین است.

تمرکز صادرات و تنوع واردات

سبد صادرات غیرنفتی کشور به چین در آبان ۱۴۰۴ نیز از نظر ارزشی تمرکز بالایی دارد و بخش قابل توجهی از ارزش صادرات به تعداد محدودی قلم کالا اختصاص یافته است. این تمرکز بالا، حساسیت صادرات کشور را نسبت به نوسانات قیمتی و تقاضای جهانی افزایش می دهد.

در مقابل، واردات ایران از چین از تنوع بالاتری برخوردار بوده و طیف گسترده ای از صنایع از جمله خودرو، انرژی، ماشین آلات، تجهیزات الکترونیکی و صنایع تولیدی را پوشش می دهد. این تنوع، نقش چین را به عنوان یکی از تأمین کنندگان چندمنظوره کالاهای مورد نیاز اقتصاد ایران تثبیت می نماید.

نکاتی راهبردی برای فعالان اقتصادی ایرانی در تجارت با چین (آبان ۱۴۰۴)

نکات مرتبط با صادرات

ترکیب صادرات غیرنفتی ایران به چین در آبان ۱۴۰۴ نشان می دهد که بازار چین همچنان مقصدی پایدار برای بخشی از کالاهای پایه و محصولات پتروشیمی و معدنی ایران است. استمرار این وضعیت اهمیت پایش مستمر تقاضای چین و مدیریت ریسک نوسانات قیمتی را برای صادرکنندگان ایرانی برجسته می سازد.

نکات مرتبط با واردات

در سمت واردات، چین نقش کلیدی در تأمین ماشین آلات، تجهیزات و قطعات مورد نیاز صنایع کشور ایفا می نماید. ترکیب واردات آبان ۱۴۰۴ نشان می دهد که بخش قابل توجهی از این واردات ماهیتی تولیدمحور دارد و تداوم دسترسی به این اقلام برای پایداری فعالیت واحدهای صنعتی اهمیت بالایی دارد.

ملاحظات کلی

در مجموع، ساختار تجارت غیرنفتی ایران و چین در آبان ۱۴۰۴ ترکیبی از فرصت های صادراتی محدود اما پایدار و وابستگی وارداتی در حوزه کالاهای سرمایه ای و واسطه ای را نشان می دهد. تحلیل ماهانه این داده ها می تواند به شناسایی روندها و تصمیم گیری دقیق تر فعالان اقتصادی کمک نماید.

جمع بندی

بررسی تجارت غیرنفتی کشور و چین در ماه آبان ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که چارچوب کلی روابط تجاری دو کشور در این ماه تداوم الگوی ماه‌های گذشته را حفظ نموده است. چین همچنان یکی از مهم‌ترین شرکای تجاری غیرنفتی کشور محسوب می‌شود و حجم بالای مبادلات دوجانبه بیانگر جایگاه تثبیت‌شده این کشور در ساختار تجارت خارجی ایران است. با وجود نوسانات ماهانه در ارزش مبادلات، نقش چین به‌عنوان مقصد بخشی از صادرات غیرنفتی ایران و یکی از اصلی‌ترین مبداهای وارداتی کشور همچنان برجسته است.

از منظر ساختاری، صادرات غیرنفتی کشور به چین در آبان ۱۴۰۴ عمدتاً متکی بر کالاهای پایه، محصولات پتروشیمی و اقلام معدنی و فلزی بوده است؛ کالاهایی که غالباً با وزن بالا و ارزش واحد نسبتاً کمتر مبادله می‌شوند. در مقابل، واردات ایران از چین بیشتر شامل ماشین‌آلات، تجهیزات صنعتی، قطعات منفصله و کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای بوده که نقش مهمی در تأمین نیازهای تولیدی و صنعتی کشور ایفا می‌کنند. این تفاوت ماهیت کالایی، بیانگر ساختار نامتقارن اما مکمل تجارت غیرنفتی دو کشور است.

در مجموع، الگوی تجارت غیرنفتی کشور و چین در آبان ۱۴۰۴ حاکی از تداوم چالش‌های ساختاری صادرات کشور از حیث تمرکز کالایی و سطح پایین‌تر ارزش افزوده، در کنار وابستگی نسبی به واردات تجهیزات و نهادهای تولید از چین است. در این چارچوب، پایش مستمر تحولات ماهانه، تنوع‌بخشی تدریجی به سبد صادراتی و ارتقای سطح فرآوری کالاهای صادراتی، همراه با مدیریت هدفمند واردات، می‌تواند در بهبود پایداری و کارایی روابط تجاری غیرنفتی کشور و چین نقش مؤثری ایفا نماید.